

Helse- og omsorgstjenesteloven kap. 9

Ulstein 16.01.13 og Ålesund 17.01.13

Habiliteringstjenestens erfaringer med andre løsninger til tvang og makt, samt faglig og etisk forsvarlighet

- Vernepleier Cecilie Schei Kaljic
- Vernepleier Siw Rong

§ 9.5. Vilkår for bruk av tvang og makt

1. Andre løsninger enn tvang og makt skal være prøvd før tiltak etter dette kapitlet settes i verk. Kravet kan bare fravikes i særlige tilfeller, og det skal i så fall gis en begrunnelse
2. Tvang og makt kan bare brukes når det er faglig og etisk forsvarlig.

Andre løsninger

- Det er en forutsetning at alle tilgjengelige og forsvarlige faglige tilnærminger utnyttes for å unngå tvang og makt
- Utfordringer skal alltid søkes løst ved frivillighet og samarbeid med bruker

Andre løsninger

- Finne mulige forklaringer på den utfordrende atferden:
 1. utrede personen medisinsk
 2. utrede funksjonsnivå
 3. utrede tjenestetilbud, boforhold, miljø→ analysere atferdens funksjon

Andre løsninger

1. Medisinske behandling:

- Sykdom, smerter, søvnevansker
- Psykiske lidelser
- Medikamenter

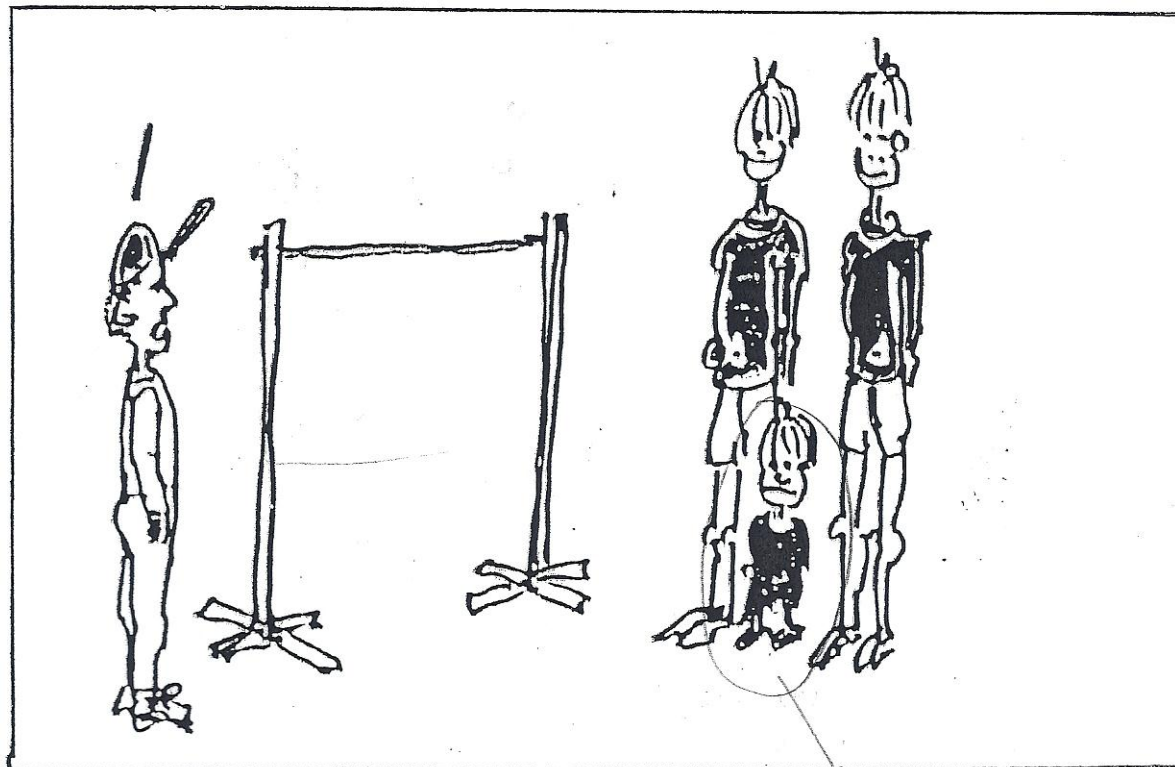

Andre løsninger

2. Tilrettelegging ut fra funksjonsnivå

- Diagnose
- Kommunikasjon
- Hukommelse
- Læring
- Følelser
- Empati
- Motorikk
- Persepsjon og latenstid

Andre løsninger?

Andre løsninger

3. Tilrettelegging av tjenestetilbudet

- Organisering og ledelse
- Bolig
- Fritid/aktiviteter
- Personal
- Samhandling

Andre løsninger

Det er ikke alltid vi finner ut av årsakene til den utfordrende atferden eller kan gjøre noe med dem.

Allikevel kan godt miljøarbeid være en alternativ løsning ved å tilføre goder uavhengig av utfordrende atferd eller gi fri tilgang på ulike forsterkere.

Alternativt forsterke opp annen atferd/fravær av utfordrende atferd.

Andre løsninger

Andre løsninger for å unngå å eskalere en oppstått konflikt:

- Unngå krav
- Fjerne triggere
- Plassering (intimsone)
- Kommunikasjon
- Kroppsspråk

Andre løsninger

- Noen ganger er det ikke mulig å unngå tvang og makt.
- Da er et vilkår at tvang og makt bare kan benyttes når det er etisk og faglig forsvarlig.

Faglig forsvarlighet

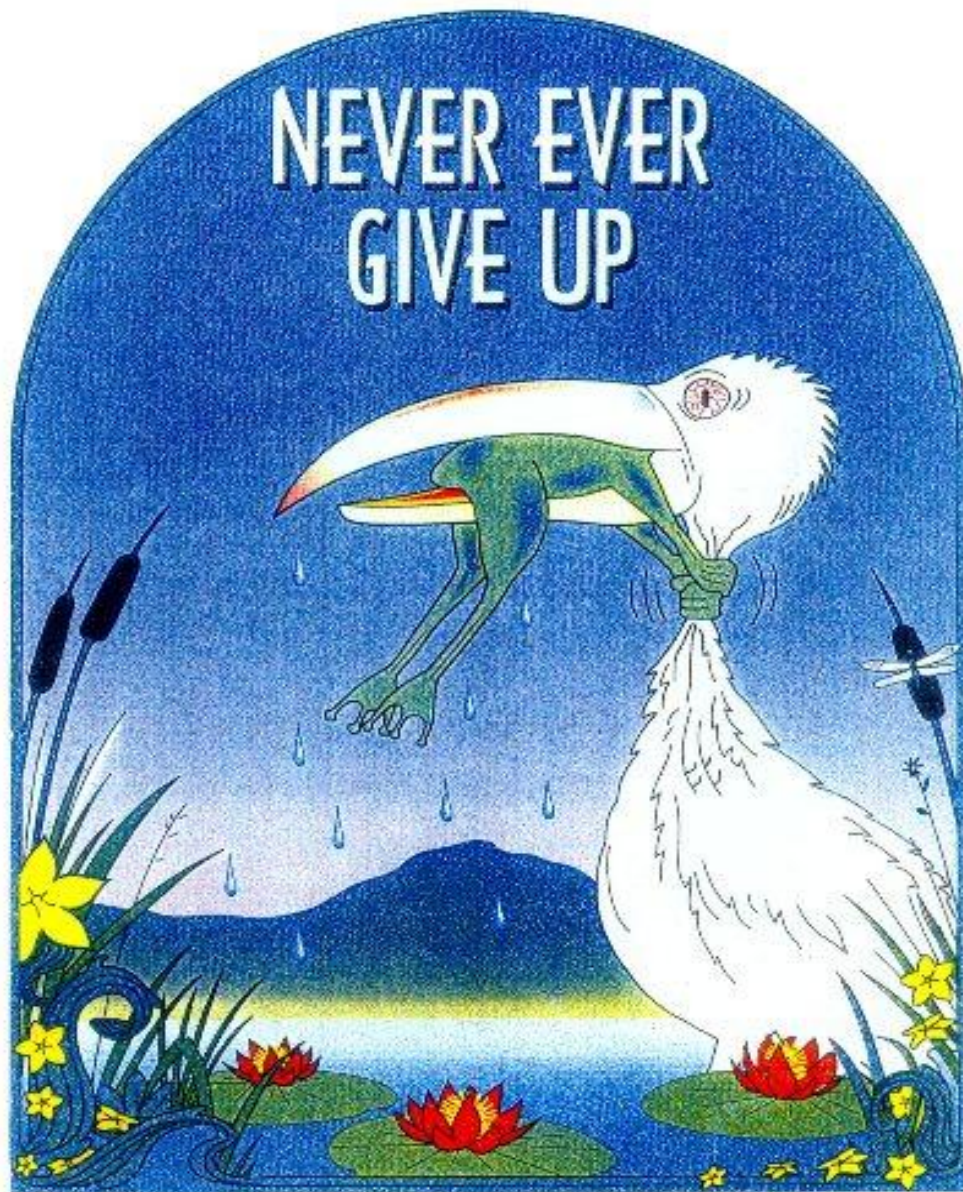
- Målarbeid – habiliteringsplan og individuell plan
- Krav til kartlegging og analyse
- Krav til metode og tiltak
- Registrering og evaluering

Etisk forsvarlighet

- Grad av frihetsinnskrenkning
- Grad av ubehag eller belastning
- Grad av fysisk makt som er nødvendig
- Tiltakets varighet
- Hvor uvanlig tiltaket er
- Hvilken situasjon tiltaket benyttes i

NEVER EVER
GIVE UP

ØRE OG ROMSDAL